

ISTRAŽIVANJE INFORMIRANOSTI PACIJENTICA GENERATIVNE DOBI OBOLJELIH OD SUSTAVNIH AUTOIMUNOSNIH BOLESTI O REPRODUKTIVNOM ZDRAVLJU

STUDY OF REPRODUCTIVE HEALTH AWARENESS AMONG WOMAN OF REPRODUCTIVE AGE WITH SYSTEMIC AUTOIMMUNE DISEASES

Lucija Šimunić¹, Lucija Prtenjača², Marko Barešić¹, Branimir Anić¹

¹Zavod za kliničku imunologiju i reumatologiju, Klinika za unutarnje bolesti Medicinskog fakulteta, Klinički bolnički centar Zagreb, Zagreb, Hrvatska

²Klinika za reumatologiju, fizikalnu medicinu i rehabilitaciju Medicinskog fakulteta, Klinički bolnički centar Sestre milosrdnice, Zagreb, Hrvatska

Uvod. Sustavne autoimunosne bolesti mogu značajno utjecati na tijek trudnoće i zdravlje majke i djeteta povećavajući rizik od komplikacija. Neki od lijekova korišteni za kontrolu bolesti zbog teratogenog potencijala mogu također doprinijeti lošim ishodima, zbog čega EULAR preporučuje zamjenu istih prethodno koncepciji. U nedostatku strukturirane edukacije o ovim temama, provedeno je istraživanje kako bi se ispitala informiranost pacijentica o reproduktivnom zdravlju te njihovo mišljenje o utjecaju dijagnoze i terapije na ostvarenje obitelji.

Ispitanici i metode. Istraživanje je provedeno u Zavodu za kliničku imunologiju i reumatologiju KBC-a Zagreb u periodu od kolovoza 2023. do kolovoza 2024. Uključeno je 165 pacijentica u dobi od 18–50 godina koje su u redovitim kontrolama Zavoda. Iste su nakon pristanka na sudjelovanje ispunile „ReproKnow“ upitnik kojim se kroz 10 pitanja procjenjuje informiranost o reproduktivnom zdravlju.

Rezultati. Najzastupljenije su bile ispitanice s visokom i srednjom stručnom spremom koje su stanovale u gradu, prosječne dobi 34 godine. Uglavnom se radilo o pacijenticama s dijagnozama upalnih artritisa (15% RA, 15% SpA, 12% JIA), sistemskog eritematoznog lupusa (22%), sindroma preklapanja (12%) i sistemske skleroze (11%), dok su ostale bile zastupljene manjim udjelima. U trenutku ispitivanja većina ispitanica je u terapiji imala DMARD, pri čemu petina lijek koji je prema EULAR-u okarakteriziran kao teratogen. O reproduktivnom zdravlju informirane su uglavnom iz kombinacije medicinskih i nemedicinskih izvora, a 45% ih je imalo barem jedno dijete. Na rezultat upitnika utjecali su stupanj obrazovanja, dijagnoza i broj djece nakon postavljene dijagnoze. Nije nađeno utjecaja dobi, mjesta stanovanja, korištene terapije ni izvora informacija o reproduktivnom zdravlju. Najviše pogrešnih odgovora zabilježeno je na pitanju o kontracepciji. Sukladno, tek 21% ispitanica navelo je da dosljedno koristi kontracepciju, a korištenje kontracepcije također je ovisilo o stupnju obrazovanja i utjecaju dijagnoze na odluku o planiranju obitelji.

Zaključak. Zabilježena je neinformiranost o kontracepciji i nedosljedno korištenje kontracepcije što je, kao i prosječni rezultati upitnika, sukladno rezultatima pilot istraživanja iz 2023. Iako su prosječni rezultati upitnika bliski onima iz dostupnih istraživanja, uputno je poticati aktivnosti s ciljem bolje informiranosti o reproduktivnom zdravlju.

Ključne riječi: upitnik ReproKnow, sustavne autoimunosne bolesti, reproduktivno zdravlje, kontracepcija

E-pošta glavnog autora: lucija.simunic1107@gmail.com

Izjava o sukobu interesa: nema sukoba interesa